

heeft aangetoond. Vermoedelijk spelen stoornissen in de inwendige afscheiding een rol bij de ziekte-toestanden, die met vervolgingswaan gepaard gaan.

FRANK ALLPORT. *Some facts concerning the blind.* — Opsomming van statistische cijfers.

CHARLES H. WATT. *Intratracheal ether anesthesia in the surgery of the brain and spinal cord.* — Gunstige ervaringen.

HARVARD MC NAUGHT. *Intranasal antrum operations.* — Het aanleggen van een iets uitgebreidere opening in den zijwand van den neus dan bij de operatie van KRAUSE geschiedt, is volgens den schrijver voldoende om de groote meerderheid van de gevallen van chronische kaakholte-ettering binnen acht maanden tot genezing te brengen.

ABRAHAM ZINGHER. *The use of convalescent and normal blood in the treatment of scarlet fever.* — Gunstige ervaringen.

VAN GILSE.

Rivista critica di clinica medica 1915, No. 37.

MASSIMILIANO CARDINI. *Della genealogia e della vita d'IPPOCRATE secondo SORANO.* — Wordt vervolgd.

ENRICO PERSANO. *Sulla diagnosi precoce, profilassi e cura della meningite cerebrospinale epidemica.* — Slot. Bespreking van vroegtijdige diagnose, voorbehoeding en behandeling van de epidemische cerebro-spinaalmeningitis. Opent geen nieuwe gezichtspunten.

Rivista critica di clinica medica 1915, No. 38.

MASSIMILIANO CARDINI. *Della genealogia e della vita d'IPPOCRATE secondo SORANO.* — Slot. Beschouwingen over afstamming en leven van HIPPOCRATES.

WOLFFENSBERGER.

BOEKAANKONDIGINGEN.

Beiträge zur Klinik der Infektionskrankheiten und zur Immunitätsforschung, herausgegeben von Prof. Dr. L. BRAUER. III. Band, 1—2. Heft. Verlag von CURT KABITZSCH, Würzburg. 1914. Prijs per Band 20 mark; van deze aflevering afzonderlijk 15 mark.

Deze aflevering van dit tijdschrift is bedoeld als „Festschrift dem Eppendorfer Krankenhause zur Feier seines 25-jährigen Bestehens gewidmet” en legt met haar 422 bladzijden en talrijke platen en graphische voorstellingen duidelijk getuigenis af van de geweldige hoeveelheid werk, die daar in Hamburg geleverd wordt. Of nu al die artikelen over de meest uiteenloopende onderwerpen rijp waren voor publicatie, zullen wij welwillend in het midden laten en ons alleen verbazen over de hoeveelheid.

H. MUCH und Dr. ADAM, *Ueber Beziehungen zwischen Eiweiss- und Lipoid-antikörpern und über humorale und zelluläre Reaktionsweise.* In weinig bladzijden veel theorieën en hypothesen, gedeeltelijk reeds bekend uit MUCH's verschillende werken.

ERICH LESCHKE, *Ueberempfindlichkeit, Fieber und Stoffwechsel.*

Een fraai, uitgebreid werk over anaphylaxie in verband met FRIEDBERGER's koortstheorie.

SIEGFRIED STARKE, *Plasmastudien I.*

BERTHOLD HANNES, *Plasmastudien II.*

In deze beide artikelen worden proeven beschreven, uitgevoerd onder toezicht en op aanraden van MUCH, waaruit blijkt, dat plasma- en serumwerking voor verschillende bacteriën onderling verschillend is.

MAX FRAENKEL, *Dyalisierverfahren und WASSERMANN-Reaktion.* Hierin wordt aangetoond, dat ontledingsproducten van eiwitten (bedoeld worden producten van de uitwerking van serum op weefsel) een positieve reactie van WASSERMANN geven. De schrijver zoekt naar verband tusschen de stoffen, die de luesreactie veroorzaken en de ontledingsproducten volgens ABDERHALDEN.

ALFRED ADAM, *Versuche zur Umstimmung eines Körpers als Mittel zur Behandlung von Bazillenträgern.* De schrijver toont aan, dat een dierlijk organisme door vaccinatie met *apathogene* bacteriën afgericht kan worden op den aanval van *pathogene* en verwacht hiervan, dat het zal blijken mogelijk te zijn, bacillendragers te genezen.

Dr. MAHLO, *Eiweissabbauprodukte und WASSERMANN'sche Reaktion.* Door volledige verwijdering van eiwit uit het serum wordt het mogelijk te zoeken (met ninhydrine) naar eventueel aanwezige ontledingsproducten van eiwit, die, volgens den schrijver, afkomstig zijn van orgaaneiwwitten en de oorzaak vormen van een positieve reactie van WASSERMANN. In een groot aantal gevallen vindt hij dan ook een positieve reactie van WASSERMANN vòòr en een positieve ninhydrine-reactie nà onteiwwitten.

OSCAR GANS, *Ueber die Wirkung alkohol- und ätherlöslicher Pflanzenauszüge auf Bakterien.* Eenige willekeurig gekozen plantaardige producten worden op verschillende wijze uitgetrokken. Op die wijze wordt gehandeld met uien en knoflook en verder nagegaan, in hoeverre die extracten invloed hebben op den groei van bacteriën. Proefondervindelijke therapie dus onder toezicht van MUCH.

HEINRICH EMBDEN und HANS MUCH, *Untersuchungen über Vorbedingungen der WASSERMANN'schen Reaktion.* Een theoretische samenvatting van de uitkomsten der onderzoeken van MUCH onder medewerking van FRAENKEL en MAHLO (zie boven) over de rol der ontledingsproducten van orgaaneiwwitten in de reactie van WASSERMANN.

HARA, *Untersuchungen über das Wesen der Komplementbindungsreaktion des Serums von Tumorkranken.* Een poging om te weten te komen, welke stof in het serum van kankerlijders de oorzaak is van de overigens niet zeer regelmatig voorkomende positieve complementbindingsreactie van VON DUNGERN.

A. H. PAGENSTECHER, *Ueber Kataraktoperationen mit besonderer Berücksichtigung der Prophylaxe der postoperativen infektiösen Entzündungen.*

ERNST HARMSSEN, *Akute Blutungen infolge von Scharlachnekrosen u. a. tödliche Blutung aus dem Ohr.*

VORETZSCH, *Welche Rolle spielt die Schule bei der Entstehung von Scharlachepidemien und welke Massregeln ergeben sich daraus für die öffentliche Gesundheitspflege?*

WALTER MEINSHAUSEN, *Die Abstossung der Diphtheriemembranen.* Door tal van graphische voorstellingen samengesteld, met behulp van de uitkomsten van anderen en van zichzelf, komt schrijver tot de slotsom, dat het serum geen invloed heeft op den tijd van afstooting der membranen.

L. BRAUER, *Klinische Beobachtungen bei Typhus exanthematicus.*

EBERHARD WELDBRAND, *Ein Fall von reiner Strongyloidesstercoralis-Infektion mit tödlichem Ausgang.* Dit geval is zoo merkwaardig, omdat er geen andere oorzaak voor den dood te vinden was.

OTTO GEIGER, *Die Phenol-Serumbehandlung pyogener Prozesse in der Gynäkologie und ihre experimentelle Grundlage.* Met paardenserum, waaraan 0.5 pCt. phenol is toegevoegd, worden op de door LOREY in 1912 beschreven manier etterige ontstekingen behandeld.

De uitkomsten zijn zeer fraai. Schrijver vond in het paardenserum een sterk werkzaam antitryptisch ferment en bovendien werkt het phenol, na verbonden te zijn aan de eiwitten van het paardenserum, remmend op de ontwikkeling der bacteriën en door die binding aan de eiwitten kan het de cellen van het weefsel, waarop het wordt aangebracht, niet meer aantasten.

H. SCHOTTMÜLLER, *Zur Bedeutung der bakteriologische Blutuntersuchung bei otogener Sepsis.* Hij toont aan, dat door tijdig bacteriologisch bloedonderzoek de gelegenheid gegeven kan worden, dezelfde bacteriën in het bloed te vinden als in den ooretter, waardoor het mogelijk wordt, vroeger dan anders de diagnose te stellen op sinus- of jugulair-phlebitis. Tijdig kan dan nog worden ingegrepen. Als naar gewoonte wijst SCHOTTMÜLLER ook hier weer herhaaldelijk op de beteekenis van anaërobe pyogene microörganismen.

H. SCHOTTMÜLLER, *Beitrag zur Pathologie und Diagnose der Pylephlebitis.* Een beschrijving van 2 gevallen van ontsteking van de poortader na appendicitis. Groote waarde hecht hij aan bloedcultuur en de leucocytose.

H. SCHOTTMÜLLER en W. BARFURTH, *Die Bakterizidie des Menschenblutes Streptokokken gegenüber als Gradmesser ihrer Virulenz.* De schrijvers vinden, dat het normale bloed ten opzichte

van verschillende streptococcensoorten verschillend sterk bactericid werkt en dat door het onderzoek hiervan voor de verschillende soorten een index kan worden gegeven van den graad van virulentie. Natuurlijk spelen nog tal van andere omstandigheden een rol in een bepaald ziektegeval, waaruit volgt, dat besmetting met een virulenten streptococcus nog niet met zekerheid een slechte prognose heeft.

POENSGEN, *Die Behandlung schwerer Scharlachfälle mit Salvarsan bezw. Neosalvarsan*. Soms vond de schrijver een gunstigen invloed. Nadeel gaf de behandeling nooit. Op de complicaties van roodvonk werd nooit invloed uitgeoefend, omdat die meestal door streptococcon werden veroorzaakt. Een specifiek middel tegen roodvonk bezitten wij dus in salvarsaan niet.

W. BARFURTH, *Über den Keimgehalt von Föten bei Abort und Frühgeburt*.

PAUL THEODOR, *Bakteriologische Blutuntersuchungen nach Curettagen*. Na curettage van miskramen, waarbij koorts is opgetreden, zag schrijver in 15 pCt. der gevallen bacteriaemie, na ontleding der baarmoeder met den vinger in 77 pCt., nooit echter parametritis of sepsis en in slechts weinig gevallen salpingitis.

SCHOTTMÜLLER, *Staphylomykose der Luftwege und Lunge im Kindesalter*.

K. BINGOLD, *Das klinische Bild der Puerperalinfectionen durch Bacillus phlegmones emphysematosae* (E. FRAENKEL).

Verscheidenheid is er genoeg in de onderwerpen van deze aflevering en vele zijn zeer belangwekkend. De uitvoering is als steeds zeer fraai.

SORMANI.

Notions pratiques d'Electrothérapie, appliquée à l'Urologie
par le Dr. DENIS COURTADE. F. GITTLER, éditeur, Paris
1914. Prijs 10 frs.

COURTADE, volbloed electro-therapeut van jarenlange ervaring, heeft in de bekende kliniek voor de ziekten der urinewegen in het „Hôpital NECKER” een reeks voordrachten („lessen”) gehouden, welke in boekvorm onder bovenstaanden titel uitgegeven zijn; het boek is 209 bldz. dik, maar zeer ruim gedrukt. De oorspronkelijke wijze van indeeling is behouden: In vier lessen behandelt schrijver de verschillende soorten van electrischen stroom: de galvanische-, inductie-, sinusoidale-, haute fréquence-stroomen, de statische electriciteit; verder de wijze van voortbrenging en de voor het gebruik noodige toestellen en in het algemeen de eigenschappen der verschillende vormen van electriciteit, welke voor de behandeling van belang zijn